

Statenvoorstel 42/13 A

Voorgestelde behandeling

Statencommissie : Commissie voor Economische Zaken en Bestuur, 31 mei 2013 (Innovatiefonds, Energiefonds en Breedbandfonds)
Commissie Ecologie en Ruimte, 31 mei 2013 (Groen Ontwikkelfonds Brabant)

PS-vergadering : 21 juni 2013

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

Onderwerp

Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

In de Agenda van Brabant is de ambitie uitgesproken om Brabant op te stuwen naar de top van de Europese kennis en innovatieregio's. Om deze ambitie te bereiken stellen we voor de volgende vier fondsen in te stellen en hiervoor de benodigde middelen ten laste van de reserve

Investeringsagenda toe te wijzen :

1. Innovatiefonds Brabant ad € 125 mln.
2. Energiefonds Brabant ad. € 60 mln.
3. Breedbandfonds Brabant ad € 50 mln.
4. Groen Ontwikkelfonds Brabant ad. € 240 mln.

Met deze fondsen investeren we structureel in de toekomst van Brabant.

We kiezen voor een vernieuwende aanpak waarbij we inzetten op een grotere synergie tussen private en publieke middelen. We willen kansen benutten die door marktfalen en beperkingen in het financieel systeem niet of onvoldoende ruimte krijgen. Ons spaargeld zetten we in als werkkapitaal. Hiermee dragen we bij aan de versterking van de Brabantse economie en aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven. We maken Brabant bovendien duurzamer, groener en leefbaarder. Een deel van de middelen wordt revolverend ingezet en blijft daarmee ook voor toekomstige generaties beschikbaar.

Het voorstel

1. In te stemmen met de instelling van een Innovatiefonds Brabant overeenkomstig de in par. 3.1 voorgestelde kaders en hiervoor € 125 mln. toe te wijzen ten laste van de middelen van de Investeringsagenda
2. In te stemmen met de instelling van een Energiefonds Brabant overeenkomstig de in par. 3.2 voorgestelde kaders en hiervoor € 60 mln. toe te wijzen ten laste van de middelen van de Investeringsagenda
3. In te stemmen met de instelling van een Breedbandfonds Brabant overeenkomstig de in par. 3.3 voorgestelde kaders en hiervoor € 50 mln. toe te wijzen ten laste van de middelen van de Investeringsagenda
4. In te stemmen met de instelling van een Groen Ontwikkelfonds Brabant overeenkomstig de in par. 3.4 voorgestelde kaders en hiervoor € 240 mln. toe te wijzen ten laste van de middelen van de Investeringsagenda
5. In te stemmen met halfjaarlijkse rapportages binnen de reguliere P&C cyclus over de voortgang van de fondsen op basis van de per fondsen beschreven inhoudelijke en financiële kernprestatie-indicatoren
6. in te stemmen met een vierjaarlijkse evaluatie van de fondsen, te beginnen in 2017, en te bepalen dat de evaluatie het moment is voor eventuele bijstelling of beëindiging van de fondsen
7. Uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken conform art. 158 provinciewet met betrekking tot het besluitvoornemen van GS om het Innovatiefonds Brabant onder te brengen in een op te richten BV binnen de BOM Holding
8. Uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken conform art. 158 provinciewet met betrekking tot het besluitvoornemen van GS om het Energiefonds Brabant onder te brengen in een op te richten BV binnen de BOM Holding
9. Uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken conform art. 158 provinciewet met betrekking tot het besluitvoornemen van GS om het Breedbandfonds Brabant onder te brengen in een op te richten BV binnen de BOM Holding
10. Uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken conform art. 158 provinciewet met betrekking tot het besluitvoornemen van GS om het Groen Ontwikkelfonds Brabant onder te brengen in een afzonderlijk op te richten BV
11. In te stemmen om de benodigde middelen voor de monitoring, verantwoording, evaluatie en begeleiding van de fondsen binnen de provincie beschikbaar te stellen uit de reserve van de Investeringsagenda tot maximaal 0,2% van de toegekende bijdragen per jaar.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

Leeswijzer

Vanwege de veelomvattendheid van het voorstel hierbij een korte toelichting bij de verschillende onderdelen. In hoofdstuk 1 Aanleiding en context, wordt de relatie toegelicht van de fondsvoorstellen met de Agenda van Brabant en de Investeringsagenda. Hoofdstuk 2, Bevoegdheid, beschrijft de rol van PS en GS bij de besluitvorming over de fondsen. Bijzondere aandacht gaat uit naar de sturing en zeggenschap van PS en GS tijdens de looptijd van de fondsen. Hoe bewaken we de voortgang en hoe kan een fonds worden bijgestuurd of tussentijds worden beëindigd. In hoofdstuk 3, Doel, worden de kaders van de vier fondsvoorstellen beschreven. Op basis hiervan wordt u gevraagd in te stemmen met de instelling van de fondsen en de benodigde middelen toe te wijzen.

Omdat voor het Breedbandfonds nog het beleidskader moet worden vastgesteld wordt gelijktijdig met dit voorstel ook de Kadernota Digitale Agenda Brabant aan u ter besluitvorming voorgelegd. Het besluit hierover kan invloed hebben op het voorliggend voorstel.

De uitvoering van de fondsen komt aan de orde in hoofdstuk 4, Organisatiestructuur en governance fondsen. Hierin geven we een toelichting op de keuze voor de organisatiestructuur, de redenen voor het onderbrengen van drie fondsen bij de BOM en de wijze waarop de governance van de fondsen is geregeld. Het onderbrengen van de fondsen in BV's is een verantwoordelijkheid van GS. Hiervoor zijn (ontwerp) statuten, ontwerp aandeelhoudersinstructies (inclusief ontwerp investeringsreglement) en business plannen opgesteld. Deze treft u als bijlagen aan. Deze liggen niet ter besluitvorming voor, maar u wordt gevraagd hierover uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Hoofdstuk 5, Kanttekeningen en aandachtspunten, behandelt de juridische, financiële en organisatorische aspecten van de fondsen waarvoor u bijzondere aandacht heeft gevraagd. In de hierna volgende hoofdstukken komen de financiën, Europese en internationale zaken en de planning van de vervolgstappen aan de orde.

1. Aanleiding en context

1.1 Voorgeschiedenis

Het traject voor het instellen van fondsen is gestart met een informatiesessie voor PS op 25 mei 2012. In de voorjaarsnota 2012 heeft PS ons college opdracht gegeven om de ideeën over fondsvorming verder uit te werken. Daarna zijn er nog informatiesessies voor PS geweest op 28 september en 26 oktober 2012. Op 16 november 2012 hebt U ingestemd met het voorstel om in het kader van de tweede tranche van de Investeringsagenda de instelling van een viertal fondsen (Innovatiefonds, Energiefonds, Breedbandfonds en Groen Ontwikkelfonds) voor te bereiden en de benodigde middelen hiervoor

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

voorlopig te reserveren. Tevens is opdracht gegeven om bij de voorbereiding bijzondere aandacht te besteden aan

- de omschrijving van de doelen
- de definitieve omvang,
- de organisatiestructuur en governance,
- voortgangsrapportage en de betrokkenheid van PS,
- financieel juridische aspecten als staatssteun, revolverendheid, Bibob etc
- kritische risicoanalyse (door derden)
- de flexibiliteit en beëindigingsmogelijkheden
- de relatie met de nieuwe Europese programma's

Het voorliggende Statenvoorstel en de daarbij behorende onderliggende stukken vormen een nadere uitwerking en verdieping van het voorstel en de business cases die in november 2012 aan u waren voorgelegd. Op 15 maart jl. is in een beeldvormingsessie en op 29 maart in de commissie MF gesproken over de voortgang van de voorbereiding van de fondsen. Tevens hebben we schriftelijk antwoord gegeven op technische vragen.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

1.2 Context

Dit statenvoorstel vloeit logisch voort uit de Agenda van Brabant. Hierin hebben we uitgesproken dat het voor de toekomst van Brabant van cruciaal belang is dat we ons kunnen meten met de top van de Europese kennis- en innovatieregio's. Hier hangt onze toekomstige welvaart en werkgelegenheid in belangrijke mate van af. Om deze ambitie te realiseren hebben we afgesproken dat we met de middelen die zijn vrijgekomen uit de verkoop van Essent gericht zullen gaan investeren in de structurele versterking van de Brabantse economie en de Brabantse samenleving. De uitgangspunten en randvoorwaarden hiervoor zijn vastgelegd in de Investeringsagenda, die onderdeel uitmaakt van de Agenda van Brabant. Eind 2010 is een eerste tranche van de beschikbare middelen ingezet voor een pakket investeringsvoorstellen. In het collegeprogramma van april 2011 is afgesproken nog deze collegeperiode een tweede tranche aanvullende voorstellen aan u voor te leggen. Hieraan wordt met dit statenvoorstel invulling gegeven.

1.3 Investing in toekomst Brabant

De fondsvoorstellen vormen volgens ons een passende en tijdige invulling van de uitgangspunten en randvoorwaarden van de Investeringsagenda. De fondsen dragen structuurversterkend bij aan de toekomst van Brabant. Ze zijn gericht op het vergroten van de synergie tussen private en publieke middelen. Hiermee mobiliseren we maximaal de energie en de mogelijkheden die in de Brabantse samenleving aanwezig zijn om invulling te geven aan onze maatschappelijke opgaven en doelen. Door de aanhoudende economische en financiële crisis is het marktfalen verder vergroot en dreigen we in Brabant achterop te komen en kansen te missen. Door gezamenlijk te investeren in onze speerpuntgebieden

mobiliseren we nieuwe krachten en geven we invulling aan onze lange termijn visie en doelstellingen. Tevens zetten we Brabant hiermee op de kaart en worden daarmee ook aantrekkelijker voor toekomstige (buitenlandse) investeerders en internationale topkenniswerkers. We maken Brabant bovendien duurzamer, groener en leefbaarder door te investeren in energietransitie en natuurontwikkeling. Het revolverend inzetten van een deel van de middelen betekent ook dat deze middelen voor toekomstige generaties in Brabant beschikbaar blijven. Na de beëindiging van de fondsen komen de middelen terug en kunnen dus opnieuw in Brabant geïnvesteerd worden. Door onze middelen voor een belangrijk deel revolverend in te zetten ontploen we bovendien eventuele beperkingen van de wet HOF (wet Houdbare Overheidsfinanciën). Immers zolang ons vermogen in stand blijft, is er geen belasting van het EMU-saldo en dus geen strijdigheid met de wet HOF.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

1.4 Vernieuwende aanpak

De waarde van de voorliggende fondsen zit naast de structurele impact op de Brabantse samenleving, ook in de vernieuwende aanpak die hiermee wordt gekozen. De werkwijze van de fondsen impliceert een nieuw samenwerkingsmodel tussen provincie, medeoverheden en private partijen. De provincie stelt zich op als partner van private investeerders en is bereid tot gezamenlijke investeringen en het nemen van risico's zolang hiermee onze doelen worden bereikt. Hiermee verlaten we voor een deel het subsidiemodel en schakelen over op een participatiemodel. Dit model vergt een bedrijfsmatige aanpak en een daarbij passende, marktgerichte en slagvaardige uitvoeringsstructuur. Om deze reden stellen we voor de fondsen onder te brengen in daarvoor op te richten besloten vennootschappen die hieraan invulling kunnen geven. De drie revolverende fondsen willen we hierbij onderbrengen bij onze eigen uitvoeringsorganisatie, de BOM, die hiermee al veel ervaring heeft en waarover we volledige zeggenschap hebben. Voor het Groen Ontwikkelfonds kiezen we voor een apart door ons op te zetten BV. De overwegingen hiervoor lichten we hieronder nader toe.

2. Bevoegdheid

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

2.1 Rol van PS en GS

De instelling van de fondsen en de toewijzing van de hiervoor benodigde middelen is een bevoegdheid van PS vanuit haar kaderstellende en budgettaire rol. Met de instelling van de fondsen legt u de volgende kaders vast:

1. Maatschappelijke behoefte en beleidskader;
2. Doelstellingen van het fonds;
3. beoogd resultaten en effecten;
4. Omvang en werking van het fonds;
5. Voorwaarden bij besteding van middelen;
6. Organisatiestructuur en governance

De kaders zijn vastgelegd in de beschrijving van de fondsen die u hieronder aantreft in hoofdstuk 3. Ze zijn nader uitgewerkt in de betreffende ontwerp aandeelhoudersinstructies, ontwerp investeringsreglementen en business plannen. Deze documenten kunnen nog worden aangepast aan uw eventuele wensen en bedenkingen. Voorzover we bij de uitvoering nog tegen wezenlijk noodzakelijke aanpassingen aanlopen, wordt u hierover uiteraard nader geïnformeerd. De documenten treft u als bijlage bij dit statenvoorstel aan.

De uitvoering van de fondsen is de verantwoordelijkheid van GS. Gelet op de specifieke expertise die is vereist om revolverend en dus marktgericht te opereren, willen wij de uitvoering van drie fondsen onderbrengen in daartoe op te richten BV's binnen de BOM Holding. Voor het Groen Ontwikkelfonds Brabant kiezen wij voor een apart op te zetten Fonds BV. Zoals bepaald in art. 158 van de Provinciewet kunt u over deze besluitvoornemens uw wensen en bedenkingen kenbaar maken.

2.2 Sturing en zeggenschap tijdens looptijd fondsen

De fondsen kennen alle een lange looptijd die varieert van 15 – 25 jaar. Gelet op deze lange tijdshorizon is het van belang dat de voortgang adequaat wordt gemonitord, met de mogelijkheid tot bijsturing of eventueel beëindiging bij het uitblijven van voldoende resultaat of gewijzigde maatschappelijke inzichten. Hierin is op de volgende wijze voorzien:

- Reguliere voortgangsrapportage
Over de voortgang van de fondsen wordt twee maal per jaar aan PS gerapporteerd binnen de reguliere P&C cyclus (bestuursrapportage en jaarverslag). De rapportage vindt plaats aan de hand van prestatie-indicatoren die zijn afgeleid van de per fonds te behalen maatschappelijke en financiële doelen en resultaten (Kern Prestatie Indicatoren - KPI's). Deze zijn opgenomen in de business plannen en in de notitie Monitoring,

verantwoording en rapportage fondsen (zie bijlagen).

Hiernaast wordt u op een actieve wijze geïnformeerd over het verloop van de fondsen, bijvoorbeeld middels werkbezoeken en informatiebijeenkomsten, toezending van de openbare jaarverslagen of in een andere passende vorm. Tussentijdse informatie aan PS over de fondsen vindt verder plaats op grond van onze actieve informatieplicht.

- Vierjaarlijkse evaluatie

Elke vier jaar worden de fondsen geëvalueerd te beginnen in 2017. Hierbij wordt getoetst of en in welke mate het fonds voldoet aan de gestelde doelstellingen en randvoorwaarden. Ook worden de kwalitatieve uitgangspunten van het desbetreffende beleidskader hierbij betrokken, zodat de maatschappelijke effecten goed in kaart worden gebracht. Als blijkt dat niet voldaan is aan de gestelde normen kan door PS worden besloten tot bijstelling of beëindiging van de fondsen. De evaluatie is ook het moment om eventuele gewijzigde maatschappelijke inzichten te betrekken bij de opdracht aan het fonds of bij een besluit tot beëindiging.

GS regelt in haar rol als aandeelhouder en opdrachtgever dat ze op een actieve wijze de voortgang van de fondsen kan monitoren en zo nodig kan bijsturen. Daarom is in de statuten en aandeelhoudersinstructies voorzien dat de provincie zeggenschap heeft in een groot aantal belangrijke besluiten. Naast de voordracht en benoeming van leden van de RvC en de benoeming van de leden van de Investeringscommissies betreft dit bijvoorbeeld de goedkeuring van het directiereglement, aanstelling van de directeur, goedkeuring van de jaarrekening van de Fonds BV en besluiten over investeringen boven een bepaalde omvang. Hiernaast vindt regulier ambtelijke en bestuurlijk overleg plaats om de voortgang te bespreken. Mocht het nuttig of noodzakelijk zijn, dan voeren wij een audit naar het functioneren van de fondsen uit. Hiermee is de provinciale verantwoordelijkheid bij de uitvoering van de fondsen goed gewaarborgd.

3. Doel: de vier fondsvoorstellen

Hieronder treft u de kaders van de vier fondsvoorstellen aan onderverdeeld naar de volgende elementen:

1. Maatschappelijke behoefte en beleidskader;
2. Doelstellingen van het fonds;
3. Beoogde resultaten en effecten;
4. Omvang en werking van het fonds;
5. Voorwaarden bij besteding van middelen;
6. Organisatiestructuur en governance

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.1. Innovatiefonds Brabant

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.1.1 Maatschappelijke behoefte en beleidskader

Volgens het Economisch Programma Brabant (PS mei 2012) staat Noord-Brabant in 2020 in de Europese top-5 van innovatieve regio's. Innovatieve MKB-bedrijven in de topclusters weten slimme oplossingen te ontwikkelen voor grote maatschappelijke opgaven. Ondernemers floreren in een ecosysteem van (open) innovatie waarin zij expertise, infrastructuur, kapitaal, kenniswerkers en een netwerk van partners vinden.

Het Innovatiefonds past geheel in de doelstellingen van het Economisch Programma en maakt integraal onderdeel uit van dit ecosysteem van (open) innovatie. Het fonds verbetert de toegang van innovatieve MKB-bedrijven tot kapitaal en vergroot zo de innovatiekracht van Noord-Brabant. Met het Innovatiefonds spelen wij in op knelpunten en kansen. Enerzijds door gericht in te haken op het probleem van marktfalen. Er is een knellende financieringsvraag bij veelbelovende innovatieve MKB-bedrijven in Noord-Brabant waar de markt alleen niet in kan voorzien. Een marktverkenning uitgevoerd in het kader van het business plan, laat zien dat de Brabantse economie veel innovatieve bedrijven heeft met een grote financieringsvraag. Hieruit blijkt dat er voldoende vraag is naar financiering om € 125 miljoen succesvol en betekenisvol te kunnen investeren. Dit levert minimaal € 375 mln. op aan totale investeringen voor innovatieve MKB-bedrijven in Brabant en biedt daarmee een substantiële verlichting van hun financieringsproblemen. Anderzijds biedt overheidsstimulering nieuwe kansen: een ecosysteem van (open) innovatie met goede toegang tot kapitaal trekt ondernemers aan uit alle windstreken en investeerders in hun kielzog. Een dergelijke magneet voor bedrijvigheid, kapitaal, kennis en partners versnelt de verwezenlijking van de ambitie van Noord-Brabant.

3.1.2 Doelstellingen van het fonds

Het Innovatiefonds heeft de volgende vier doelstellingen:

1. *Bijdragen aan maatschappelijke opgaven* middels innovaties in bijvoorbeeld duurzame agro-foodketens, gezond ouder worden, slimme mobiliteit en duurzame energie
2. *Versterken van technologische groei in Noord-Brabant* middels krachtige, innovatieve topclusters en cross-overs van topclusters
3. *Verleiden van andere (private) financiers* om zo veel mogelijk geld beschikbaar te krijgen voor innovatieve MKB-bedrijven in Noord-Brabant:
4. *Sluiten van de keten van financieringsmogelijkheden* voor innovatieve MKB-bedrijven in de topclusters van Noord-Brabant.

3.1.3 Beoogde resultaten en effecten

We verwachten de volgende resultaten en effecten met het Innovatiefonds te bereiken:

- *Aantal bedrijven:* het Innovatiefonds steunt gedurende de looptijd 200-230 innovatieve MKB-bedrijven of consortia, waarvan 110-125 in de (Pre-)Seed fase, 25-30 in de Early Stage, 40-45 in de Growth, en 25-30 in de Later Stage;
- *Werkgelegenheid:* gedurende de investeringsperiode creëert het Innovatiefonds 1.400-1.600 arbeidsjaren aan directe werkgelegenheid in Noord-Brabant en jaagt daarnaast een veelvoud aan werkgelegenheid aan bij gecontinueerde groei van bedrijven.
- *Patenten:* het Innovatiefonds steunt 125-145 patentaanvragen.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.1.4 Omvang en werking van het fonds

Het Innovatiefonds Brabant heeft een omvang van € 125 mln. Het Innovatiefonds is erop gericht om te investeren in (sub)fondsen en direct in bedrijven. Hierbij kunnen de volgende vormen worden onderscheiden

1. *Participaties in Derden-Fondsen:* participeren in fondsen van derden om daarmee private middelen en kennis te mobiliseren die de innovatiekracht van Brabant versterken;
2. *Subfondsen in Eigen Beheer:* het zelf opzetten van fondsen op kansrijke gebieden waarvoor wel co-investeerders maar geen (derden)fondsen te vinden zijn,
3. *Directe Investerings:* direct investeren in veelbelovende, innovatieve MKB-bedrijven die buiten de scope van subfondsen vallen en waarvoor niet voldoende massa is om een apart fonds op te zetten
4. *Regiefunctie:* verbinden van de verschillende financieringsfasen en helpen van ondernemers om de transitie te maken van de voorgaande naar de volgende fase.

Het Innovatiefonds verwacht 55% van de middelen in de eerste vier jaar te kunnen investeren, en 45% in de vijf jaren daarna. In het startscenario van het fonds is het uitgangspunt om minimaal 60% van de middelen in te zetten voor de (Pre-)Seed, Early Stage en Growth fasen, waar de behoefte aan kapitaal en het marktfalen het grootst zijn. Investeren in innovatieve MKB-bedrijven blijft echter risicovol. Een 2% lager-dan-verwacht rendement in alle fasen van bedrijfsontwikkeling geeft in het startscenario een afschrijving op de waarde van het fonds van ongeveer 30%. Om het risico van dergelijke afschrijvingen te beperken verschuift het Innovatiefonds bij tegenvallende rendementen tussentijds het zwaartepunt van de portfolio richting Later Stage investeringen, die meer zekerheid en een hoger rendement bieden.

3.1.5 Voorwaarden bij de besteding van de middelen van het Innovatiefonds

Voor de besteding van de middelen van het Innovatiefonds gelden de volgende voorwaarden:

- Investerings kunnen plaatsvinden in innovatieve MKB-bedrijven en consortia van bedrijven en kennisinstellingen in de (Pre-)Seed, Early Stage, Growth en Later Stage fasen van ontwikkeling;
- 50-60% van de investeringen vinden plaats in de topclusters en daaraan gekoppelde cross-overs van Brabant: High-Tech Systemen en Materialen, Life Sciences & Health, (Agro)food, Biobased Economy, Maintenance en Logistiek;
- 40-50% van de investeringen vinden plaats in innovatieve MKB-bedrijven en consortia die bijdragen aan maatschappelijke opgaven zoals gezond ouder worden, duurzame agro-foodketens, slimme mobiliteit en duurzame energie, in 'enablers' als de creatieve sector en breedbanddiensten en in thema's als vrijetijdseconomie;
- Bedrijven zijn gevestigd in, zich vestigend in en/of business ontwikkelend in Noord-Brabant. Subfondsen van het InnovatieFonds kunnen een bredere geografische scope hebben dan Brabant, maar dan moet aannemelijk zijn dat de impact van de investering van reëel belang is voor Brabant.
- het fonds zorgt voor tenminste het tweevoudige aan investeringen van derden (multiplier >3);
- de beheerkosten moeten worden gefinancierd uit de opbrengsten
- Aan het eind van de looptijd heeft het Innovatiefonds nominaal dezelfde waarde als bij aanvang (EUR 125 miljoen)
- Investerings dienen te voldoen aan de Europese regels van staatssteun
- Investeringspartners worden gescreend op integriteit in overeenstemming met het provinciaal Bibob-beleid en onderschrijven erkende richtlijnen en provinciale beleidsregels met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen
- De fondsbeheerder spant zich in om gebruik te maken van de mogelijkheden van de nieuwe Europese programma's (met name Jeremie) en zet daarvoor zo nodig middelen als cofinanciering in voor zover passend binnen de doelen en voorwaarden van het Innovatiefonds.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.1.6 Organisatiestructuur en governance

De middelen van het fonds worden ondergebracht in Innovatiefonds Brabant BV dat wordt gepositioneerd onder BOM Holding BV als onze eigen provinciale uitvoeringsorganisatie. De sturing en zeggenschap van de provincie is hiermee optimaal geregeld (zie hfdst 4). Het fonds is tevens ingebed in het innovatie ecosysteem van Brabant en maakt gebruik van de bestaande expertise en ervaring van de BOM Holding .

3.2. Energiefonds Brabant

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.2.1 *Maatschappelijke behoefte en beleidskader*

De provincie Noord-Brabant neemt haar rol in de energietransitie. De basis hiervoor vormt de in 2010 door provinciale staten vastgestelde Energie Agenda 2010-2020. In 2011 werd bij de eerste tranche van de Investeringsagenda ingezet op innovatieve ontwikkelingen op het gebied van solar, elektrisch rijden en de biobased economy. Het Energiefonds Brabant moet het 'sluitstuk' gaan vormen van het energiebeleid. We willen hierbij inzetten op grootschalige uitrol van bewezen en beproefde technieken. Die dragen bij aan de klimaatdoelstellingen en aan het diversifiëren van onze energievoorziening.

Er is grote behoefte aan het Energiefonds Brabant. In deze tijd is het voor projecten en ondernemingen gericht op energiebesparing of netto energieproductie lastig om aan (voldoende) kapitaal te komen. Veel projecten starten enthousiast met bescheiden eigen middelen, maar stranden door een gebrek aan investeringskapitaal in de ontwikkel- of bouwfase. Banken financieren wel, maar steeds terughoudender en niet het totale bedrag. Investeerders en beleggers (pensioen- en beleggingsfondsen) willen zich niet committeren, vooral vanwege de voor hen te geringe omvang van de investeringen. Energieprojecten die de bouwfase succesvol afronden kunnen vaak wel aan kapitaal komen.

In dit financieringsgat gaat het Energiefonds Brabant opereren. Naast het beschikbaar stellen van kapitaal, maakt professionele ondersteuning integraal onderdeel uit van het Energiefonds. Dit verhoogt de kansrijkheid van de projecten en bevordert daarmee de energietransitie. De uitgevoerde marktverkenning geeft aan, dat er voldoende potentieel is voor een fonds met de beoogde omvang van €60 miljoen. In deze marktverkenning zijn alleen de nu bestaande initiatieven en projecten betrokken. Hiernaast verwachten we dat het Energiefonds ook zal bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe initiatieven.

3.2.2 *Doelstellingen van het fonds*

Het Energiefonds heeft de volgende tweeledige ambitie met daaraan gekoppelde concrete doelen:

1. *Bijdrage aan duurzame ontwikkeling* door het aanjagen en versnellen van energiebesparing en opwekking van duurzame energie in Noord-Brabant.
2. *Verleiden van andere (private) financiers* om zo veel mogelijk geld beschikbaar te krijgen voor duurzame energieprojecten in Noord-Brabant.

3.2.3 *Beoogde resultaten en effecten*

De verwachte resultaten en effecten van het Energiefonds zijn:

1. *Hoeveelheid CO₂-reductie*: de inzet van het fonds is een reductie te realiseren van tenminste 30 kg CO₂ per door het fonds geïnvesteerde

euro. De ambitie is om gedurende de looptijd projecten te realiseren die opgeteld een reductie van zo'n 3,5-5,5 miljoen ton CO₂ opleveren. Omgerekend naar het energieverbruik per huishouden komt dit overeen met het jaarlijks energieverbruik van ongeveer 30-50.000 huishoudens. Dit is 3-5% van het totaal van de Brabantse huishoudens en daarmee een ambitieuze doelstelling. Hierbij gaan we ervan uit dat het fondsvermogen gedurende de looptijd twee tot drie maal opnieuw kan worden ingezet in energieprojecten.

2. *Realiseren van werkgelegenheid:* uit landelijke studies blijkt dat energiebesparing veel werkgelegenheid oplevert, met name bij bouwbedrijven en installateurs en toeleveranciers van materialen en apparatuur. Zonder regionale cijfers te hebben leiden we hieruit af dat het Energiefonds ook voor Brabant positieve effecten op de werkgelegenheid zal hebben, met name in de bouw en installatiesector.
3. *Bijdrage aan andere milieuvraagstukken:* inzet op duurzame energieprojecten draagt bij aan het oplossen van andere milieuvraagstukken, bijvoorbeeld het verbeteren van de luchtkwaliteit.

3.2.4. *Omvang en werking van het fonds*

Het energiefonds wordt ingesteld met een omvang van €60mln. Het fonds gaat werken vanuit twee functies:

- projectontwikkeelfunctie, gericht op het verkleinen van risico's in de aanloopfase, verkrijging van vergunningen en het onderbouwen en 'hard' maken van de business case zodat deze financierbaar wordt.
- financieringsfunctie, gericht op het onder marktcondities samen met private partijen en initiatiefnemers sluitend maken van de financieringsvraag.

De inzet van het Energiefonds is om haar middelen meerdere keren (twee á drie keer) te laten circuleren tijdens de looptijd van het fonds. Daartoe volgt het fondsmanagement een actieve exit-strategie, waarbij het fonds haar investeringen tussentijds doorverkoopt aan daarvoor geschikte investeerders en beleggers.

Het Energiefonds zal in de praktijk directe raakvlakken hebben met het provinciale beleid zoals onder meer vastgelegd in de Energieagenda. Bijvoorbeeld via onze makelaarsrol bij het afstemmen van vraag en aanbod van energiestromen (reststromenmakelaar) en via de kwartiermaker lokale energie initiatieven. Waar energieprojecten invloed hebben op landschap of milieu, zoals bij windprojecten of biovergisting, is er vaak een relatie met vergunningverlening. Daarom zorgen we binnen de provincie voor goede afstemming met het Energiefonds.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.2.5 Voorwaarden voor besteding van de middelen

- Het fonds kent een looptijd van 24 jaar.
- De middelen worden minimaal volledig revolverend ingezet. (eindwaarde \geq €60mln.)
- De beheerkosten worden gedekt uit de opbrengst van de investeringen
- De investeringen van het Energiefonds dienen gebaseerd te zijn op de inzet van beproefde technieken. De lijst met technieken die bij instelling als beproefd en financieerbaar wordt beschouwd, bestaat uit:
 - Zonne-energie;
 - Restwarmtebenutting;
 - Warmtekracht koppeling;
 - Geothermie;
 - Biovergisting;
 - Energiebesparende maatregelen in de gebouwde omgeving;
 - Lokale energie initiatieven;
 - Wind.
- Op projectniveau investeert het fonds in de projectontwikkeelfase max. 50 % en de bouwfase tot max. 25 %.
- De investeringen van het fonds leiden tot het drievoudige aan private investeringen; dit komt neer op een multiplier van vier.
- Het fonds zoekt op fondsniveau cofinanciering vanuit Nationale of Europese programma's. Gemeenten en bedrijven kunnen op projectniveau meefinancieren.
- De investeringen vinden plaats binnen de provincie Noord-Brabant
- Projecten waarin het fonds investeert, moeten voldoen aan wet- en regelgeving en provinciale beleidskaders, zoals de structuurvisie.
- Investeringen moeten voldoen aan de Europese staatsteunkaders,
- De investeringspartners worden gescreend op integriteit in overeenstemming met het provinciaal Bibob-beleid en onderschrijven erkende richtlijnen en provinciale beleidsregels met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen

3.2.6. Organisatiestructuur en governance

De middelen van het fonds worden ondergebracht in Energiefonds Brabant BV dat wordt gepositioneerd onder BOM Holding BV. De sturing en zeggenschap van de provincie is hiermee optimaal geregeld (zie hfdst 4). We gebruiken zo tevens de bestaande expertise en ervaring van onze eigen provinciale uitvoeringsorganisatie BOM Holding BV.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.3. Breedbandfonds Brabant

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.3.1 Maatschappelijke behoefte en beleidskader

In de startnotitie Digitale Agenda van Brabant is het belang aangegeven van de beschikbaarheid van hoogwaardig breedband voor de Brabantse samenleving. Hoogwaardig breedband is een belangrijke randvoorwaarde voor economische groei en werkgelegenheid. Het maakt ook maatschappelijke doelstellingen van Brabant beter mogelijk waaronder een vitaal platteland en een verbetering van de betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg. Niet alleen in de steden en dorpskernen maar juist ook in de minder dichtbevolkte ‘witte’ buitengebieden en op bedrijventerreinen bestaat behoefte aan goede internetverbindingen. In deze gebieden stagneert de markt en vinden er nauwelijks private investeringen plaats in hoogwaardige breedbandnetwerken. Het ontbreekt aan financieringsmogelijkheden doordat hier sprake is van een onrendabele investering voor marktpartijen. In totaal gaat het om 70.000 Brabantse huishoudens en 4150 bedrijven op 120 bedrijventerreinen in de witte gebieden die verstoken blijven van hoogwaardige NGA (*Next Generation Access*) netwerken. Met dit fonds willen we voorkomen we dat er een tweedeling ontstaat tussen huishoudens en bedrijven met toegang tot hoogwaardig breedband en bijbehorende diensten en degenen zonder deze toegang.

De provincie Noord-Brabant heeft de ambitie tot de top kennis- en innovatieregio's van Europa te behoren. Volgens het Economisch Programma is het van belang dat het provinciale beleid inzet op zowel ‘de basis op orde’ als ‘op weg naar de top’ (met Brabantse topsectoren). Hoogwaardige breedband is zo'n cruciale voorwaardenscheppende factor die economische groei mogelijk maakt. Volgens de door de provincie Noord-Brabant onderschreven visie ‘Brainport 2020’ maakt een NGA netwerk in Brabant open innovatieprocessen beter mogelijk en trekt - mits de uitrol van deze netwerken versneld ter hand wordt genomen - onderzoek, kennis, bedrijfsleven en werkgelegenheid aan. De versnelling van uitrol van hoogwaardig breedband is daarom ook in de Brainport 2020 agenda als een van de urgente ‘basic’ acties onderkend.

3.3.2. Doelstellingen van het fonds

De doelstellingen van het Breedbandfonds Brabant zijn:

- Het aansluitbaar maken op hoogwaardig breedband van 50.000 huishoudens, instellingen en bedrijven in de ‘witte’ buitengebieden.
- Het aansluitbaar maken op hoogwaardig breedband van 3.000 bedrijven op ‘witte’ bedrijventerreinen.

3.3.3. Beoogde resultaten en effecten

Het is niet haalbaar om via een investeringsfonds de totale beleidsopgave (70.000 huishoudens en 4150 bedrijven op witte bedrijventerreinen) te realiseren. Dit vanwege de afhankelijkheid van het fonds van initiatief en investeringsbereidheid van derden. Wij zetten daarom in op een streefcijfer van 70% van de totale opgave. Op grond van een uitgevoerde marktverkenning verwachten we dat dit haalbaar is.

De realisatie van het aantal beschikbare aansluitingen voor zowel de huishoudens als bedrijven op bedrijventerreinen zal naar verwachting het volgende verloop kennen (als percentage van de gegeven doelstelling):

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Realisatie	5%	5%	10%	15%	15%	15%	15%	10%	5%	5%

Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Werken binnen Europese staatssteunkaders. De Europese Commissie heeft een specifiek kader voor de investering in de markt van telecom infrastructuur. Ze schrijft voor binnen welke randvoorwaarden wel of niet kan worden geïnvesteerd;
- Projecten komen in aanmerking als zij kunnen aantonen dat de overheidsinvestering ten goede komt aan het aansluitbaar maken van huishoudens en bedrijven in 'witte' gebieden, d.w.z. op die plaatsen waar momenteel geen hoogwaardig breedband ligt of waar er nog geen plannen zijn in de komende drie jaar om deze uit te rollen.
- Technologieneutraliteit; het fonds investeert in een toekomstvaste en open infrastructuur
- Het fonds investeert maximaal 50 % van de financieringsbehoefte van passieve netwerken. Op projectniveau wordt cofinanciering gezocht met marktpartijen, banken en deelnemende partijen.
- Financiering kan worden verstrekt aan diverse niet-natuurlijke rechtspersonen waaronder netwerkcoöperaties met een netwerk in eigen beheer en marktpartijen die voor eigen risico en rekening investeren;

3.3.4. Omvang en werking van het fonds

Voorgesteld wordt om middelen toe te wijzen aan het fonds tot een maximum van € 50 miljoen. Hiermee kan 70% van de totale maatschappelijke opgave worden gerealiseerd. De looptijd van het fonds is maximaal 25 jaar. De investeringsperiode beslaat 10 jaar met indien nodig een uitloop naar 13 jaar. Leningen worden in gemiddeld 12 jaar afgelost. Het fonds kan aan coöperatieve samenwerkingsverbanden en aan marktpartijen leningen en indien nodig voor een maximaal volume van 10% van het uitgezette fondsvermogen aan garanties verstrekken. De opzet van het fonds betekent dat in de beginjaren beheerkosten worden gemaakt voor de inrichting van het fonds en projectacquisitie,

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

die later worden gedekt uit de rente op uitstaande leningen. Bij realisatie van de gestelde opgave is het fonds nominaal revolverend. Het risico is aanwezig dat een lager percentage wordt gerealiseerd of dat minder financieringen worden verstrekt dan is aangenomen. Dit kan ertoe leiden dat de fondskosten niet volledig worden terugverdiend omdat de marges zeer gering zijn. In dat geval is het fonds niet langer volledig revolverend. Het risico omvat met name de jaarlijkse fondskosten en eventuele niet voorziene terugbetalingsverliezen. Het verloop van het fonds wordt via de voortgangsrapportages en vierjaarlijkse evaluaties nauwgezet gemonitord.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

Het fonds wordt ondersteund door flankerend provinciaal beleid. Zo wordt er voorzien in een actieve communicatiefunctie en informatievoorziening, een koepelorganisatie voor lokale coöperaties en aanvullend beleid op het gebied van dienstenontwikkeling. Een en ander is uitgewerkt in de Kadernota Digitale Agenda van Brabant, die ook op 21 juni 2013 in PS is geagendeerd.

3.3.5 Voorwaarden voor de besteding van middelen

Het fonds kent de volgende randvoorwaarden:

- Het maximaal door het fonds geïnvesteerd vermogen van het fonds bedraagt 50 miljoen euro
- Het fonds heeft een looptijd van 25 jaar
- Het fonds zorgt voor minimaal eenzelfde bedrag aan investeringen van derden; dit betekent een multiplier van > 2 .
- Investeringen vinden plaats binnen de provincie Noord-Brabant
- De beheerkosten worden gedekt uit de opbrengst van de investeringen
- De eindwaarde van het fonds is na 25 jaar tenminste gelijk aan de initiële inleg.(€ 50 mln.)
- De investeringspartners worden gescreend op integriteit in overeenstemming met het provinciaal Bibob-beleid en onderschrijven erkende richtlijnen en provinciale beleidsregels met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen
- Het fonds moet voldoen aan de Europese richtlijnen voor het verstrekken van staatssteun met betrekking tot de uitrol van breedband. Hiervoor wordt een landelijke notificatieprocedure in Brussel uitgevoerd.

3.3.5 Organisatiestructuur en governance

Voor de uitvoering van het fonds wordt een Breedbandfonds Brabant BV opgericht, die wordt gepositioneerd onder de BOM Holding als onze eigen provinciale uitvoeringsorganisatie. De sturing en zeggenschap van de provincie is hiermee optimaal geregeld (zie hfdst 4). De inzet is om samen met andere provincies een interprovinciale uitvoeringsorganisatie op te zetten voor het fondsmanagement. Dit om optimale kwaliteit te

kunnen aantrekken en synergievoordelen te bereiken. De besluitvorming over de projectvoorstellen gebeurt door Breedbandfonds Brabant BV.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.4 Groen Ontwikkelfonds Brabant

3.4.1 Maatschappelijke behoefte en beleidskader

Natuur en landschap zijn van groot belang voor een gezonde leefomgeving en het welzijn van de burgers in Brabant en als vestigingsfactor voor het bedrijfsleven. Daarom is in de in 2012 door PS vastgestelde kadernota Brabant Uitnodigend Groen de ambitie uitgesproken om zich in te spannen voor de realisatie van de volledige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en daaraan gekoppelde ecologische Verbindingszones (EVZ's). De realisatie van de EHS en EVZ's zal echter op een geheel vernieuwende wijze moeten plaatsvinden. Niet langer primair door de overheid, maar via een samenwerkingsmodel, waarbij andere partijen substantieel bijdragen en taken overnemen. Ook moeten nieuwe kostenefficiënte oplossingen worden toegepast. Hiermee moet een trendbreuk ontstaan met de aanpak in het verleden. De nieuwe aanpak leidt tot meer interactie met de omgeving, vaak gebiedsgericht. Zowel vanwege de benodigde besparingsmogelijkheden, maar ook om natuur en landschap dichterbij de rest van de maatschappij te brengen. De oprichting van het Groen Ontwikkelfonds Brabant past in deze ambitie.

3.4.2 Doelstellingen van het fonds.

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant heeft als doel:

1. het realiseren (verwerven en inrichten¹) van 3100 ha van de provinciale Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
2. het verwerven van 2274 ha. Rijks EHS;
3. het inrichten van 5648 ha. Rijks EHS;
4. 700 km Ecologische Verbindingszones (EVZ's);
5. met uitzondering van (2) geldt dat de helft van de opgave gerealiseerd moet worden door bijdragen van derden of door meer kostenefficiënte oplossingen.

3.4.3. Beoogde resultaten en effecten

Het Groen Ontwikkelfonds richt zich zowel op de Rijks EHS als ook de provinciale EHS. Voor de Rijks EHS is de totale opgave nog 6.500 ha. verwerving en inrichting en aanvullend 5.500 ha voor alleen inrichting. Hiervan is via het met het Rijk afgesloten Deelakkoord Natuur nu voor 2274 ha. middelen voor verwerving beschikbaar en 5648 ha. voor inrichting. In de rest van de middelen moet nog door het Rijk worden voorzien. Inmiddels is daar zicht op via de bijdrage van € 200 mln.

¹ Dit kan ook elke andere vorm van realisatie zijn zoals particulier natuurbeheer of 'Ondernemende EHS'. Deze opmerking geldt voor de hele notitie.

structureel die het kabinet Rutte II beschikbaar stelt. Als deze middelen beschikbaar komen zullen deze jaarlijks aan het Groenfonds worden toegevoegd.

Naast de samenhangende aanpak van Rijks EHS en provinciale EHS versterkt het GOB ook de integraliteit van de gebiedsaanpak. Door per gebied gronden aan te kopen, tegelijk de waterhuishouding op orde te brengen, de agrariërs een perspectief te bieden, de recreatieve inrichting aan te pakken en economische kansen te benutten, kan een aanzienlijke verbetering van de gebiedsontwikkeling worden gerealiseerd.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

Tabel samenhang opgave en beschikbare middelen

Opgave	Beschikbare middelen
Realisatie provinciale EHS: 3.100 ha.	€ 109 mln. voor verwerving € 20 mln. voor inrichting
Inrichting reeds verworven rijks EHS: 5648 ha.	€ 40 mln.
Realisatie EVZ's 700 km.	€ 71 mln. ----- € 240 mln. BrUG
Verwerving rijks EHS 2.274 ha.	2274 ha. ruilgrond (Deelakkoord natuur)

3.4.4 De omvang en werking van het fonds

De Manifestpartners

De omvang van het Groen Ontwikkelfonds bedraagt € 240 mln. en 2274 ha. ruilgrond ingebracht door het Rijk. Voor wat betreft de € 240 mln. is het de bedoeling dat tenminste eenzelfde bijdrage wordt ingebracht door derden of door kostenefficiënte oplossingen te gebruiken. Voor de inbreng van derden staat samenwerking centraal met de Manifestpartners². De Manifestpartners hebben aangegeven mede verantwoordelijkheid te willen nemen voor de realisatie van de EHS en EVZ's. Zij hebben aangegeven voor 160 mln. te willen bijdragen. Deze bijdrage bestaat deels uit de inbreng van geld en deels uit vermeden kosten. Dit laatste is mogelijk door de EHS samen te laten vallen met andere functies en door zaken zelf, met minder kosten dan regulier, uit te voeren. De Manifestpartners storten niet vooraf in een op te richten Groenfonds maar dragen bij via de afzonderlijke initiatieven.

² Dat zijn ZLTO, BPG, Top Brabant, de ANWB, de vier in Brabant actieve waterschappen - De Dommel, Aa en Maas, Brabantse Delta en Rivierenland - Het Brabants Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.

Haalbaarheid van het fonds

De haalbaarheid van het fonds is onderzocht aan de hand van een macro-business case EHS, die uiteen valt in een macro-business case voor de provinciale EHS en voor de Rijks EHS.

Voor de Provinciale EHS geldt dat er voor verwerving en inrichting in totaliteit 50% beschikbaar is van de totaal berekende kosten. Binnen dat gegeven is een macro-businesscase opgesteld waarin voor een forse opgave “De Ondernemende EHS³” een belangrijke rol speelt alsmede het zoeken van de verbinding met de rest van de economie. In het model is met name gestuurd op de verhouding tussen beschikbare middelen en het resultaat uitgedrukt in hectares EHS van de gewenste kwaliteit. Uit de macro-business case blijkt dat de doelen en opgaven van het fonds haalbaar zijn. De bijdragen van derden zijn zichtbaar gemaakt in het schema van de macro-businesscase. Zo zullen de eindbeheerders 15% van de waarde van de grond bijdragen en 50% van de inrichtingskosten. Verder zullen boeren 50% van de besparingen realiseren door functiecombinatie met landbouw op de hectares met de ‘Ondernemende EHS’, enzovoort. Op pagina 26 e.v. van het businessplan is een en ander verder uitgewerkt. De voorgestelde BV zal de monitoring ter hand nemen, ook die van de bijdrage van de Manifestpartners

Voor de Rijks EHS geldt dat -voor het deel waarvoor via het Deelakkoord Natuur 2274 ha. ruilgrond beschikbaar is gesteld- er vooral op gestuurd moet worden dat eenzelfde oppervlakte aan Rijks EHS wordt gerealiseerd. In de macro-businesscase voor de Rijks EHS zijn er ook, maar beperktere mogelijkheden voor “De Ondernemende EHS” en kansen voor cross-overs met de rest van de economie. Er zijn minder mogelijkheden omdat de Europese eisen die in deze gebieden worden gesteld, gemiddeld hoger liggen dan in de Provinciale EHS.

3.4.5 Voorwaarden van de besteding van de middelen

- de looptijd van het fonds is 15 jaar voor wat betreft de realisatie van de EHS-opgave. Voor de realisatie van de EVZ's geldt een nader te bepalen langere looptijd.
- Tegenover de provinciale bijdrage van € 240 mln. dient op fondsniveau tenminste eenzelfde bijdrage te worden ingebracht door derden of door toepassing van kostenefficiënte oplossingen bij de totstandbrenging van de opgave.
- De investeringen voldoen aan Europese staatssteunregels
- De investeringspartners worden gescreend op integriteit in overeenstemming met het provinciaal Bibob-beleid en onderschrijven erkende richtlijnen en provinciale beleidsregels met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen

³ Hierbij wordt natuur op een landbouwbedrijf gerealiseerd door te sturen op landgebruik.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

3.4.6 Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van het GOB bestaat uit drie onderdelen:

1. een samenwerkingsovereenkomst tussen provincie en Manifestpartners waarin ze zich committeren aan de gezamenlijke doelen en aan hun inbreng daarbij
2. de BV Groen Ontwikkelfonds waarin de provincie de financiële middelen en grond onderbrengt voor de realisatie van de EHS en EVZ's.
3. een werkeenheid van de provincie en de Manifestpartners gezamenlijk, die fungeert als loket waar de initiatieven binnenkomen en worden uitgewerkt voor financiering.

Door een eigen BV op te zetten is de sturing en zeggenschap van de provincie over de inzet van middelen optimaal geregeld (zie hfdst 4).

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

4. Organisatiestructuur en governance fondsen

4.1 Keuze voor het onderbrengen van de fondsen

In het statenvoorstel Fondsvoorstellen van 16 november 2012 en de Memorie van Antwoord zijn we al ingegaan op de mogelijke inrichting en structurering van de fondsen. Verschillende varianten, zoals oprichting van een rechtspersoon, aanbesteden bij marktpartijen en uitvoeren in eigen beheer, zijn daarbij onderzocht. Daarbij is de conclusie getrokken dat het onderbrengen van de revolverende fondsen in een besloten vennootschap vanuit het oogpunt van doelmatigheid, aansprakelijkheid, governance en fiscaliteit duidelijk de voorkeur verdient. De BV biedt de meeste flexibiliteit, geeft duidelijke beperkingen van aansprakelijkheden, heeft de beste mogelijkheden om de governance te regelen en is fiscaal gezien het meest gunstig. Bovendien is er geen risico van een langdurig aanbestedingsproces, zoals bij sommige andere provincies het geval is geweest.

Hiervan uitgaande is nader verkend hoe de organisatiestructuur het beste kan worden ingevuld. Hierbij is de ook de variant om gebruik te maken van de BOM Holding als onze bestaande uitvoeringsorganisatie onderzocht. Deze verkenning heeft geleid tot de keuze om naast het Innovatiefonds ook het Energiefonds en Breedbandfonds bij de BOM Holding onder te brengen. We hebben hiervoor de volgende overwegingen:

a. *Uitvoering van deze fondsen past in de nieuwe structuur en opzet van de BOM Holding*

De BOM is ruim dertig jaar geleden door het rijk en de provincie opgezet met als doel bij te dragen aan de economische structuurversterking van Brabant. In de loop van de tijd heeft de BOM op verzoek van de provincie een aantal specifieke taken opgepakt. Voorbeelden zijn de herstructurering van bedrijventerreinen via de BHB, de uitvoering van enkele crisisprogramma's (Spin Off fonds en MKB leningenprogramma) en de participatie in OLSF in Oss. Vanwege de meerderheidspositie van

het Rijk in de BOM leverde deze ontwikkeling in toenemende mate spanning op. Mede om deze reden heeft het Rijk verzocht om de BOM om te vormen tot een BOM Holding, waarin de provinciaal geïnitieerde activiteiten zijn gescheiden van de activiteiten die samen met het rijk worden uitgevoerd. De provincie is enig aandeelhouder van BOM Holding BV. De betrokkenheid van het Rijk is ondergebracht in een aparte joint venture onder BOM Holding. Hiermee is de BOM Holding volledig te beschouwen als provinciale uitvoeringsorganisatie. Dit biedt de mogelijkheid om BOM Holding via ondershandse opdrachtverlening (inbesteding) ook als zodanig in te zetten. We verwachten dat de BOM zich in deze nieuwe rol c.q. met deze holdingstructuur ook sterker als zodanig zal profileren. De oprichting van de BOM Holding heeft per 1 januari 2013 zijn beslag gekregen.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

- b. *In vergelijking met andere mogelijke varianten zijn er duidelijke voordelen aan het onderbrengen bij de BOM Holding*

We hebben onderbrenging van de fondsen bij de BOM vergeleken met andere mogelijke varianten zoals een zelfstandig opererende BV of uitvoering door een externe marktpartij (via aanbesteding). Hieruit blijkt dat onderbrenging bij de BOM de meeste voordelen biedt. Hierbij is gekeken naar aspecten als effectiviteit en slagvaardigheid, profiel, flexibiliteit en toekomstbestendigheid, sturing en zeggenschap, fondsbeheer en fiscale en financieel-technische aspecten. De voordelen zitten onder meer in het kunnen benutten van de al bestaande kennis en expertise bij de BOM, de directere zeggenschap en sturingsmogelijkheden, de mogelijkheid van tussentijdse aanpassingen, de lagere kosten van het fondsbeheer in vergelijking met marktpartijen en de inhoudelijke en financiële synergievoordelen.

- c. *Het Energiefonds en het Breedbandfonds sluiten inhoudelijk en qua benodigde kennis en expertise goed aan bij de mogelijkheden van de BOM Holding.*

De BOM is in de afgelopen periode al nauw betrokken geraakt bij de uitvoering van de financiering en uitvoering van energieprojecten, onder meer in de sfeer van slimme mobiliteit, zonne-energie en biobased economy. Inhoudelijk kan dan ook de aansluiting met het nieuwe energiefonds goed worden gemaakt en zijn er synergievoordelen te bereiken. Voor Breedband geldt dat met name de koppeling met BOM bedrijventerreinen en de BHB veel inhoudelijke aanknopingspunten biedt. Hierdoor kunnen ook hier synergie-effecten ontstaan. Voor het Groen Ontwikkelfonds zijn deze inhoudelijke aanknopingspunten bij de BOM niet aanwezig.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

4.2 Inpassing van drie Fonds BV's in de BOM Holding

In uw vergadering van 7 december 2012 hebt u uw wensen en bedenkingen kenbaar gemaakt met betrekking tot de opzet van de BOM Holding (PS 71/12A). De nieuwe opzet houdt in dat de BOM Holding fungeert als houdstermaatschappij, waarvan de provincie 100% van de aandelen houdt. BOM Holding heeft nu vier volledige dochtermaatschappijen die werkzaamheden in opdracht en ten behoeve van de provincie verrichten. De activiteiten die samen met het rijk worden uitgevoerd zijn ondergebracht in twee afzonderlijke BV's, waarvan de provincie 50,1% van de aandelen heeft en het rijk 49,9%.

Voor het Innovatiefonds, Energiefonds en Breedbandfonds zullen drie afzonderlijke BV's door de BOM Holding worden opgericht. Dit gebeurt binnen de bestaande governancestructuur van de BOM Holding rekening houdend met de specifieke voorwaarden die aan de fondsen zijn gesteld. De wijze waarop dit is geregeld is op hoofdlijnen als volgt:

1. De aandelen van de drie fonds BV's worden gehouden door de BOM Holding BV. De provincie houdt op haar beurt alle aandelen in BOM Holding BV.
2. de RvC van de BOM Holding houdt toezicht op de investeringsfondsen. Dit wordt opgenomen in het reglement van de RvC en in het Bestuursreglement van BOM Holding.
3. Bij ieder van de Fonds BV's wordt een directie en investeringscommissie ingesteld, waarvan de leden worden benoemd door de provincie als aandeelhouder van de BOM Holding. Bij de Investeringscommissies kan (deels) sprake zijn van een personele unie.
4. er is een lijst van belangrijke besluiten die ter goedkeuring aan de provincie als aandeelhouder van de BOM Holding moet worden voorgelegd. Hiertoe behoren onder meer de investeringen boven een bepaald maximum.
5. het bestuursreglement, het reglement van de investeringscommissie en het investeringsreglement van ieder van de Fonds BV's moet worden goedgekeurd door de provincie.
6. De provinciale financiering van de fondsen verloopt via de BOM Holding rechtstreeks naar de fondsen op basis van een onderbouwde behoefte. Er wordt een maximum van 5% van het fondsvermogen gesteld aan de mogelijke liquiditeitsomvang per fonds.
7. Voor ieder fonds wordt een aparte jaarrekening opgesteld, die wordt goedgekeurd door de provincie als aandeelhouder van de BOM Holding
8. Er zullen verder aparte afspraken gemaakt over de wijze waarop de Fonds BV's voorzien in de inhoudelijke en financiële verantwoording en rapportages aan de provincie.

9. Evenals de overige BV's worden ook de Fonds BV's met de BOM Holding geconsolideerd en maken ze onderdeel uit van de jaarrapportage van de BOM Holding.

Datum

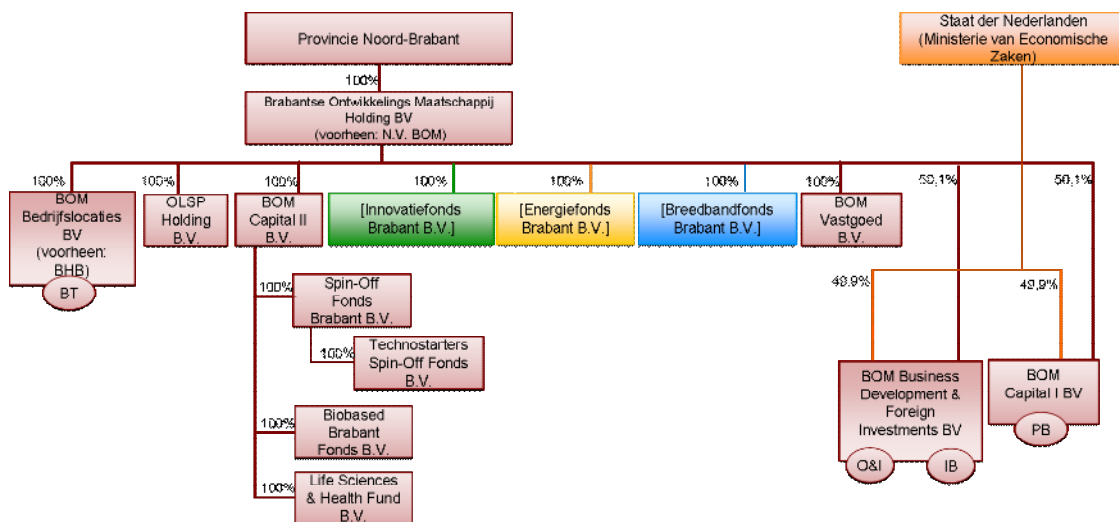
7 mei 2013

Documentnummer

3403907

Het bovenstaande is nader uitgewerkt in de ontwerp aandeelhoudersinstructie van de provincie aan de BOM Holding met betrekking tot ieder van de fondsen en statuten en reglement van de Fonds BV's.

De onderbrenging van de fondsen leidt tot het volgende organigram van de BOM Holding:

We vinden dat we hiermee de uitvoering van de betreffende drie fondsen op een kwalitatief hoogwaardige en verantwoorde wijze hebben geregeld en tevens hebben verzekerd dat we voldoende sturing en zeggenschap over deze fondsen behouden. Door gebruik te maken van onze eigen uitvoeringsorganisatie zorgen we bovendien voor synergie- en efficiencyvoordelen. Ook dragen we bij aan een meer robuuste uitvoeringsstructuur in Brabant. De uitvoering geschiedt in beginsel door eigen medewerkers van de BOM. De salarissen van BOM medewerkers bevinden zich binnen de Brabantnorm en voldoen daarmee aan de provinciale beleidskaders.

4.3. Organisatiestructuur Groen Ontwikkelfonds Brabant

De organisatiestructuur van het Groen Ontwikkelfonds bestaat uit 2 delen:

1. De Provincie Noord-Brabant en de Manifestpartners zetten een kleine, gezamenlijke werkeenheid op. Dit is het loket voor de initiatieven. Daar worden de initiatieven beoordeeld en wordt een integraal advies opgesteld. Dit advies gaat naar de BV Groen Ontwikkelfonds Brabant en naar de betreffende Manifestpartners. De werkeenheid neemt ook het voortouw bij het achterblijven van initiatieven. De werkeenheid zal bijdragen in de benodigde transformatie in denken als het gaat om de financiering van de uitvoering van de EHS. De werkeenheid heeft geen rechtspersoonlijkheid.
2. De provincie richt een afzonderlijke BV op. In deze BV worden de trekkingsrechten op de beschikbare middelen (geld en grond) ondergebracht. De BV is voor 100% in handen van de provincie. Het fondsmanagement besluit op de initiatieven die door de werkeenheid worden voorgelegd. De fondsmanager legt de investeringsvoorstellen voor aan een Investeringscommissie (IC). De BV dient zich te houden aan Aandeelhoudersinstructie en het Investeringsreglement die door de provincie is vastgesteld. Na besluitvorming stelt de administratieve eenheid van de BV een beschikking of overeenkomst op. Het fondsmanagement legt verantwoording af aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA). Het aandeelhouderschap wordt vervuld door GS. De Manifestpartners hebben geen rol bij de besluitvorming in de BV.

Datum

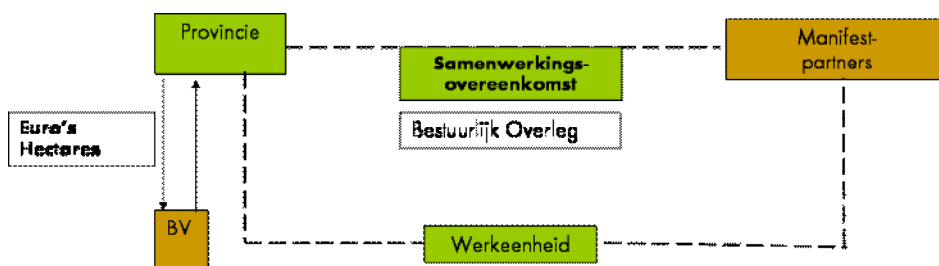
7 mei 2013

Documentnummer

3403907

Deze organisatiestructuur wordt vastgelegd in een Samenwerkingsovereenkomst met de Manifestpartners. Over de hoofdlijnen hiervan is overeenstemming, maar de overeenkomst dient nog wel bestuurlijk door alle partijen te worden goedgekeurd. De ontwerp hoofdlijnen van de overeenkomst zijn als bijlage 4.5 opgenomen. De definitieve overeenkomst zal nog voor ondertekening door GS aan u worden voorgelegd.

Hieronder is een en ander schematisch weergegeven.

Met de voorgestelde organisatiestructuur kiezen we voor een aanpak waarbij samen met de Manifestpartners in de werkeenheden verantwoordelijkheid wordt genomen voor voldoende initiatieven van de juiste kwaliteit. Het plaatsen van de middelen in een afzonderlijke BV geeft uiting aan ons duurzame commitment om de middelen voor de natuur in Brabant in te zetten. Door de middelen extern te positioneren, stimuleren we andere partijen om ook hun bijdrage voor de EHS te leveren. Het werken met een investeringscommissie binnen de BV draagt bij aan de objectiviteit van de te nemen besluiten. Door de uitvoering bij de BV te leggen ontstaat tevens een scheiding tussen beleid en uitvoering. Dit vergroot de slagvaardigheid zeker als de BV over voldoende mandaat beschikt.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

5. Kanttekeningen en aandachtspunten

5. 1. revolverendheid

Het Innovatie-, Energie- en Breedbandfonds hebben als opdracht meegekregen om aan het einde van de looptijd minimaal de nominale inleg aan de provincie terug te betalen. Daarmee hebben deze fondsen dus een rendement van nul en zijn ze nominaal revolverend. Een hoger rendement achten we niet haalbaar. De gestelde doelen en voorwaarden van de betreffende fondsen zijn al ambitieus en een hogere ambitie zou naar onze mening niet reëel zijn. Ook omdat de beheerskosten over de gehele looptijd uit het rendement moeten worden gedekt.

Het Groen Ontwikkelingsfonds is niet of slechts in zeer beperkte mate revolverend. De middelen zullen dus niet of hooguit voor een klein deel bij de provincie terugkeren. Uiteindelijk zullen ze worden omgezet in natuurgronden in de EHS en de EVZ's. Daarmee wordt bijgedragen aan zowel de biodiversiteit als het vestigingsklimaat in Noord-Brabant. Verder geldt voor het fonds dat voor tenminste eenzelfde bedrag investeringen door derden worden verricht of efficiencyvoordelen worden bereikt.

Per saldo verwachten we dat aan het eind van de looptijd van alle fondsen € 235 van de voorgestelde € 475 aan investeringen terug zullen vloeien en dus opnieuw beschikbaar komen voor toekomstige generaties.

5. 2. risico's en risicobeheer

Voor alle fondsen is sprake van substantiële risico's. Alle fondsen opereren in een omgeving waar sprake is van marktfalen en waar de kans op mislukken reëel aanwezig is. Dit is ook inherent aan de doelstellingen van de fondsen. Daarom is bij de voorbereiding van elk fonds veel aandacht besteed aan de analyse van de risico's en aan de mogelijkheden om deze te beperken en beheersen. Per fonds is in het business plan een aparte risicoparagraaf opgenomen, waarin de risico's zijn geïnventariseerd en is uitgewerkt hoe deze kunnen worden beperkt. Door het financieel adviesbureau Zanders is hiervan een nadere integrale

analyse gemaakt. Deze komt voor de verschillende fondsen tot de conclusie dat met betrekking tot de relevante juridische, maatschappelijke, financiële en operationele risico's de benodigde risicobeperkende maatregelen zijn bepaald en vastgelegd in documenten. Hiernaast wordt een aantal aandachtspunten meegegeven die van belang zijn bij de verdere implementatie van de fondsen. Voor wat betreft de provincie wordt vastgesteld dat de organisatiestructuur en het geheel aan beleidslijnen en (governance) documenten een stevige basis bieden voor een gedegen risicomanagement beleid. Ook voor de provincie zijn enkele aanbevelingen gedaan voor de verdere inrichting van de fondsen. We zullen deze aanbevelingen meenemen bij de uitvoering van de fondsen. Het rapport van de risicoanalyse is als bijlage 6 bijgevoegd.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

5.3. staatssteun

De risico's van staatssteun zijn voor de verschillende fondsen reëel aanwezig. Per fonds is daarom apart juridisch advies ingewonnen. Op basis hiervan is per fonds bepaald aan welke eisen en regels moet worden voldaan om de risico's van staatssteun te vermijden of tot een minimum te beperken. Deze eisen en regels zijn opgenomen in de aandeelhoudersinstructies en in de business plannen en zullen zo nodig in interne documenten nader worden uitgewerkt. Voor het Innovatiefonds en het Energiefonds geldt dat de toepassing van deze eisen en regels voldoende waarborgen biedt om zonder nadere toestemming van de Europese Commissie te kunnen investeren. Voor het Breedbandfonds is dit niet het geval. Daarom is hiervoor samen met de ministeries van EZ en BZK en met andere provinciale initiatiefnemers een procedure opgestart teneinde toestemming vanuit Brussel te krijgen. Deze zgn. notificatieprocedure kan zo'n 6-12 maanden in beslag nemen. Van belang voor de procedure is dat de besluitvorming over het fonds is afgerond. Gelet op de risico's is het wenselijk de uitspraak van de Europese Commissie af te wachten. Intussen kan er al wel gestart worden en zijn er investeringen mogelijk die vallen onder de zgn. 'de-minimis' regeling. Dit zijn investeringen waarvan het steundeel niet boven een bepaald maximum (€ 200.000) mag komen. Bij het Groenfonds zijn staatssteunaspecten bij sommige investeringsvormen relevant. Bij de nadere vormgeving van het Groenfonds zal hier rekening mee worden gehouden.

5.4. Bibob en MVO

Als provincie willen we zeker stellen dat we samenwerken met bonafide en betrouwbare partijen en voorkomen dat onze middelen op enigerlei wijze kunnen worden misbruikt voor malafide of criminele praktijken. Daarom is per fonds in de aandeelhoudersinstructie bepaald dat aanvragers hierop worden gescreend en dat daarbij zo nodig gebruik wordt gemaakt van de provinciale kennis en mogelijkheden op het gebied van integriteitsonderzoeken. Afhankelijk van de juridische

inrichting kunnen de mogelijkheden om de wet Bibob toe te passen per fonds verschillen. Dit zal in de praktijk nog nader moeten worden uitgewerkt.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

Hiernaast verwachten we van partners dat internationaal erkende normen en provinciale regels met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in acht worden genomen. Daarom is conform de treasury verordening bepaald investeringspartners middels een verklaring onderschrijven dat ze op onderstaande drie aandachtsvelden internationaal erkende normen en provinciale beleidsregels in acht zullen nemen:

1. De wijze waarmee een bedrijf omspringt met grondstoffen en de impact van producten en diensten op de natuurlijke omgeving.
2. De sociale verhoudingen van het bedrijf met werknemers en omwonenden.
3. de naleving van de regels voor behoorlijk bestuur in overeenstemming met de code die voor de betreffende partner van toepassing is.

5.5. wet HOF

Kern van de Wet Hof is, dat deze decentrale overheden op grond van de EMU-rekenregels, beperkingen oplegt tot het doen van investeringen en het aanwenden van reserves. Bij overschrijding van de in de wet bepaalde normen, dienen binnen drie jaar verbetermaatregelen te worden getroffen waarna sancties kunnen worden opgelegd.

Tijdens de recente behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer is door de minister toegezegd dat voor de periode 2013- 2015 de bestaande EMU-ruimte in relatie tot de Wet Hof ongewijzigd zal blijven (0,5% BBP voor decentrale overheden gezamenlijk). Ook zal aan de investeringen geen beperking worden opgelegd en zullen er gedurende deze kabinetsperiode geen sancties worden toegepast. Verder is er ruimte voor afspraken over een collectief verbeterpad in meerjarig opzicht.

De toezeggingen van de minister klinken geruststellend, maar niettemin blijft de wet inclusief sanctiemogelijkheden, van kracht. Ook heeft het kabinet nog steeds als inzet om het EMU-saldo op termijn terug te brengen naar nul. De toezeggingen gelden alleen voor de huidige kabinetsperiode en binden niet opvolgende kabinetten. We vinden daarom dat alertheid geboden blijft.

Voor wat betreft de fondsen kan de relatie met de wet Hof op twee manieren worden geschetst. Bij de revolverende fondsen (Innovatie, Energie en Breedband) blijft ons vermogen in beginsel in stand waardoor het EMU-saldo niet wordt belast. De wet HOF vormt hiervoor dus geen beperking. Mocht gedurende de looptijd de waarde van de fondsen verminderen en leiden tot een afboeking bij de provincie, dan heeft deze afboeking wel invloed op het EMU-saldo.

Voor het Groen Ontwikkelfonds verwachten we dat zo'n 90% van de bestedingen EMU – negatief zal zijn. Daarom is er naar mogelijkheden gezocht om te sturen op het beheersen van het EMU –effect. Dit kan onder andere door gebruik te maken van de bestaande grondportefeuille. Door middel van ruiling of verkoop van bestaande grondposities wordt een neutraal of positief EMU – effect bereikt. Een andere optie is om gecontroleerd verplichtingen aan te gaan. Hierdoor wordt voorkomen dat er pieken in de uitgaven ontstaan die het EMU-saldo in een bepaald jaar te zeer belasten. Al met al blijft hierdoor het negatieve effect op het EMU-saldo relatief beperkt.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

5.6. publiek/privaatrecht

Uitgangspunt bij alle fondsen is, dat er sprake is van renderende projecten en van tenminste sluitende business cases. Op deze manier moet worden geborgd dat de middelen revolverend kunnen worden ingezet, of dat, zoals bij het Groenfonds, de vereiste kosteneffectiviteit wordt bereikt. Het bedrijfsmatig functioneren van de fondsen staat dus voorop en bepaalt het karakter en de werking van de fondsen. Omdat er bij de fondsen sprake is van overheidsmiddelen, betekent dit niet automatisch dat de middelen ook langs privaatrechtelijke weg beschikbaar kunnen worden gesteld. Dit hangt af van wettelijk bepaalde criteria bijvoorbeeld of er sprake is van een steunelement. Bij het Breedbandfonds en het Groen Ontwikkelfonds is dit inderdaad het geval. De middelen zullen hier langs publiekrechtelijke weg beschikbaar worden gesteld. Voor de feitelijke werking en positionering van deze fondsen heeft dit echter nauwelijks of geen direct effect, maar zijn er vooral procedurele consequenties.

5.7 overige wettelijke kaders

Behalve de hierboven genoemde wettelijke kaders is getoetst of rekening moet worden gehouden met eventuele andere wettelijke kaders of regelgeving. Hierbij is onder meer gekeken naar de aanbestedingsregels, fiscale regelgeving, de Wet financieel toezicht, de wet Fido. Hierbij is geconstateerd dat bij de uitwerking van de fondsen er op voorhand geen sprake is van strijdigheid met deze wettelijke kaders.

Voor de toekomst is er mogelijk wel een risico als gevolg van vergaande plannen van het Ministerie van Financiën om een vennootschapsbelastingplicht (Vpb) in te voeren voor directe en indirecte overheidsbedrijven. Mogelijk zou dit voor de BOM kunnen gaan gelden. Maar zolang er geen winst behaald wordt, is er ook geen Vpb verschuldigd.

5.8. externe validatie

Om een externe validatie van de voorstellen te krijgen is per fonds aan één of meerdere onafhankelijke externe deskundigen gevraagd naar hun opvatting over het betreffende fonds. De deskundigen hebben geen rol of

betrokkenheid bij het fonds, maar zijn gevraagd op basis van hun expertise en gezag. De opvatting en de gegevens van de deskundigen zijn in aparte bijlagen van de business plannen weergegeven.

Uit de verslagen blijkt dat de voorgestelde fondsen in overwegende mate positief worden beoordeeld. Wel worden diverse suggesties en aandachtspunten meegegeven en worden er ook kritische kanttekeningen geplaatst. Geen van de deskundigen wijst de voorstellen van de hand. Omdat we bezig zijn met het betreden van nieuwe paden, hechten wij grote waarde aan de opvatting van deze externe deskundigen en zullen we hiermee rekening houden bij de verdere uitvoering van de fondsen. Ook kunnen ze door u bij uw afweging worden betrokken.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

5.9. exitmogelijkheden

Alle fondsen hebben een vastgestelde looptijd en zullen daarna worden beëindigd. Voor de verschillende fondsen is de looptijd als volgt,

- Innovatiefonds 24 jaar
- Energiefonds 24 jaar
- Breedbandfonds 25 jaar
- Groen Ontwikkelfonds 15 jaar

Alle fondsen zullen elke vier jaar worden geëvalueerd waarbij getoetst wordt of het fonds voldoet aan de gestelde doelen en randvoorwaarden. De uitkomsten hiervan kunnen leiden tot eventuele bijstelling of beëindiging van de fondsen. De besluitvorming hierover is aan PS, behalve wanneer bijstelling alleen betrekking heeft op uitvoeringsaspecten. Ingeval van beëindiging zal wel rekening moeten worden gehouden met de dan uitstaande verplichtingen van het fonds. Wij stellen voor om het moment van de vierjaarlijkse evaluatie te benutten om te besluiten over eventuele wijziging of beëindiging van de fondsen. Dit zal ook als zodanig in de overeenkomsten met de Fonds BV's en BOM Holding worden geregeld. Dit vooral vanwege de lange doorlooptijd van de investeringen en tevens om voldoende zekerheid en continuïteit te bieden.

5.10. provinciale monitoring- en beheerskosten fondsen

Uitgangspunt van de investeringen in het kader van de Investeringsagenda is dat ze niet het reguliere provinciale beleid vervangen, maar juist hierop aanvullend dienen te zijn. Dit betekent dat de kosten die binnen de provincie gemaakt moeten worden om te zorgen voor een adequate monitoring, verantwoording, evaluatie en begeleiding van de fondsen niet in de reguliere provinciale begrotingsmiddelen zijn opgenomen. We schatten dat hiervoor ongeveer 10 fte op jaarbasis nodig zal zijn. Evenals dit het geval is geweest bij de projecten van de eerste tranche stellen we voor deze kosten te onttrekken uit de reserve van de Investeringsagenda tot maximaal 0,2% (ong. € 1 mln.) van de

toegekende bijdragen per jaar.

Datum

7 mei 2013

5.11. goedkeuring minister van BZK

Voor het oprichten of doen oprichten van een rechtspersoon, zoals de Fonds BV's, dient de provincie goedkeuring van de minister van BZK te vragen, nadat u uw wensen en bedenkingen met betrekking tot die oprichting kenbaar hebt gemaakt.

Documentnummer

3403907

6. Financiën

De financiële effecten van de voorliggende fondsvoorstellen kan in de volgende tabellen worden samengevat.

Raming Reserve Investeringsagenda per april 2013

	X € mln
1. Reserve investeringsagendaportefeuille ultimo 2012	821
2. opgebouwde rente t/m maart 2013	4
Totaal beschikbaar ultimo maart 2013	825

1^e tranche Investeringsagenda

	X € mln
a. Energietransitie: als kans voor innovatie en duurzaamheid	71
b. BrabantStad Culturele Hoofdstad: de kunst van het samenleven	50
c. Sportplan Brabant: versterking sportinfrastructuur	40
d. Grote erfgoedcomplexen	61
e. Landschappen van allure	56
Totaal 1^e tranche	278

2^e tranche investeringsagenda

	X € mln
a. Innovatiefonds	125
b. Energiefonds	60
c. Breedbandfonds	50
d. Groen Ontwikkelfonds	240
Totaal 2^e tranche	475

Saldo na 1^e en 2^e tranche: ultimo 2012	72
---	-----------

Geraamde toekomstige inkomsten:

a. Geraamde vrijval restant escrow in 2015	60
b. Geraamde rente-inkomsten	120
Totaal (inclusief saldo na 1^e en 2^e tranche)	252

De financiële consequenties zullen expliciet en zoveel als mogelijk meerjarig worden opgenomen in de begroting 2014 / Najaarsbrief 2013.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

7. Europese en internationale zaken

De voorbereiding van de nieuwe Europese regionale programma's is in volle gang. Naar verwachting zullen deze programma's met ingang van 1 januari 2014 kunnen starten. Op Zuid-Nederlands niveau wordt momenteel gewerkt aan een gezamenlijke aanvraag. De verwachting is dat voor Noord-Brabant ong. € 200 mln. aan Europese middelen uit deze programma's beschikbaar zullen komen. De definitieve verdeling van de middelen over de lidstaten is evenwel nog niet bekend. De geschatte benodigde bijdrage aan provinciale cofinancieringsmiddelen bedraagt € 110 mln.

In de nieuwe Europese programma's zal naast subsidie ook gewerkt worden met revolverende middelen. Deze bieden mogelijkheden voor een koppeling met de voorliggende fondsen. In potentie komen hier twee onderdelen van de nieuwe Europese programma's, namelijk Jeremie (Innovatiefinanciering MKB) en Jessica (Stedelijke vernieuwing en energie) voor in aanmerking. Bij het Innovatiefonds en het Energiefonds is in de aandeelhoudersinstructie bepaald dat de fondsbeheerders zullen meewerken aan de oprichting van de Europese fondsen en dat de beschikbare fondsmiddelen kunnen worden ingezet voor eventuele cofinanciering. Voor het Innovatiefonds is hiervoor € 5-15 genoemd in relatie tot Jeremie en voor het Energiefonds maximaal € 5 mln. voor het energiedeel van Jessica. Dit betekent dat maximaal € 10- 20 mln. van de benodigde cofinancieringsmiddelen voor de Europese programma's via deze fondsen kan worden afgedekt.

Voor wat betreft Breedband en ICT heeft Europa bij de begrotingsvaststelling forse bezuinigingen doorgevoerd. De kansen dat uit de resterende middelen nog mogelijkheden zijn voor benutting door het Breedbandfonds is vrijwel nihil.

Voor het Groen Ontwikkelfonds biedt mogelijk het nieuwe Plattelands Ontwikkelingsprogramma (POP) kansen voor medefinanciering in de verschillende projecten. Middelen uit het Groen Ontwikkelfonds kunnen dus als cofinanciering dienen bij het realiseren van projecten. Of en in welke omvang dit mogelijk is, valt op dit moment nog niet te overzien.

8. Planning

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

De planning van de vervolgstappen voor de fondsen is als volgt:

8.1 *Innovatiefonds*

- goedkeuringstraject BZK (doorlooptijd 2 maanden)
- na goedkeuring BZK opdracht aan BOM Holding tot het oprichten van Innovatiefonds BV (sept/okt)
- voorbereiden operationele inrichting Innovatiefonds BV door BOM (juni-sept)
- Innovatiefonds BV operationeel in sept-okt 2013

8.2 *Energiefonds*

- goedkeuringstraject BZK (doorlooptijd 2 maanden)
- nadere afstemming met de BOM over aandeelhoudersinstructie en businessplan (juli-oktober);
- na goedkeuring BZK en afronding afstemming met de BOM, opdracht aan BOM Holding tot het oprichten van Energiefonds BV.(okt/nov)
- voorbereiden operationele inrichting Energiefonds BV door BOM (juli-november)
- Energiefonds operationeel in november-december 2013

8.3 *Breedbandfonds*

- Goedkeuringstraject BZK (doorlooptijd 2 maanden)
- nadere afstemming met de BOM over aandeelhoudersinstructie en businessplan (juni-oktober);
 - uitvoeren staatssteunprocedure bij de Europese Commissie (doorlooptijd mei – dec 2013). Besluitvorming over het fonds is hiervoor van belang.
- voorbereiding oprichting bovenprovinciale uitvoeringsorganisatie (juni-nov)
- na goedkeuring BZK en afronding afstemming BOM, opdracht BOM tot oprichten van Breedbandfonds BV.(okt/nov)
- voorbereiden operationele inrichting Breedbandfonds BV door BOM (juni-november)
- Breedbandfonds operationeel in november 2013 voor investeringen die passen binnen de `de-minimis` regeling van de Europese Commissie
- eventuele herziening van aandeelhoudersinstructie en business plan op basis uitkomsten staatssteuntraject Europese Commissie (jan-mrt 2013). PS zal hierover worden geïnformeerd
- Breedbandfonds volledig operationeel jan-mrt 2014

8.4 Groen Ontwikkelfonds Brabant

- Goedkeuringstraject BZK (doorlooptijd 2 maanden)
- afronden Samenwerkingsovereenkomst met Manifestpartners (juni). Bespreking op 30 augustus in de Commissie ER. Hierna goedkeuring en vaststelling door GS (sept). SOK gaat dan in procedure bij alle partijen. Ondertekening voorzien in november.
- GS stelt nieuwe uitvoeringsregeling EHS op en integreert deze in investeringsreglement en aandeelhoudersinstructie. Commissie ER zal voor vaststelling door GS op 25 oktober 2013 hierover worden gehoord
- planning oprichting GOB BV november 2013
- GOB operationeel in januari 2014

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

Bijlagen

- 1.1 Business plan Innovatiefonds
- 1.2 Ontwerp Aandeelhoudersinstructie Innovatiefonds BV
- 1.3 Ontwerp Statuten Innovatiefonds BV
- 2.1 Business plan Energiefonds
- 2.2 Ontwerp Aandeelhoudersinstructie Energiefonds BV
- 2.3 Ontwerp Investeringsreglement Energiefonds BV
- 2.4 Ontwerp Statuten Energiefonds BV
- 3.1 Business plan Breedbandfonds
- 3.2 Ontwerp Aandeelhoudersinstructie Breedbandfonds BV
- 3.3 Ontwerp Investeringsreglement Breedbandfonds BV
- 3.4 Ontwerp Statuten Breedbandfonds BV
- 4.1 Business plan Groen Ontwikkelfonds Brabant
- 4.2 Ontwerp Aandeelhoudersinstructie Groen Ontwikkelfonds Brabant BV
- 4.3 Ontwerp Investeringsreglement Groen Ontwikkelfonds Brabant BV
- 4.4 Ontwerp Statuten Groen Ontwikkelfonds Brabant BV
- 4.5 Ontwerp Hoofdlijnen Samenwerkingsovereenkomst met Manifestpartners
- 5 Notitie Monitoring, rapportage en verantwoording fondsen
- 6 Risicoanalyse Fondsvorming

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3403907

Toelichting:

De bijlagen zijn per fonds gegroepeerd en bevatten steeds overeenkomstige documenten, nl. business plan, ontwerp aandeelhoudersinstructie, ontwerp investeringsreglement en ontwerp statuten. Bij het Innovatiefonds is het investeringsreglement geïntegreerd in de aandeelhoudersinstructie. De documenten volgen steeds eenzelfde indeling, zodat u zich snel een beeld van de inhoud kunt vormen. Alle business plannen zijn voorzien van een management samenvatting.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur:

W.W.M. Wagenmans, WWagenmans@brabant.nl, tel. 06-55 68 65 27

Economie & Mobiliteit/Bureau Programmamangers Economie en Mobiliteit